

PÉNZES ERNŐ – MIKLÓS GERGŐ

Eredeti vagy mégsem? Gondolatok az eredetiség és a képzőművészet szerzői jogi vonatkozásairól

(KONZULENS: DR. MEZEI PÉTER)

Választásunk nem véletlen esett ezen félreeső és véleményünk szerint keveset kutatott területre. A cselekmény önmagában egy vékony mezsgyéje a jogellenesség (hamisítás, csalás) és a művészet találkozásának.

Munkánkban arra próbálunk rámutatni, hogy a cselekmény sokkal nagyobb károkat tesz, mint azt első megítélésre gondolnánk. Csak példaként említeném meg Wolfgang Beltracchi ügyét. Tavaly ősszel ítélték hat év börtönre 14 nagynevű művész festményének meghamisítása miatt Beltracchit. Eredetileg 55 festmény esetében merült fel a gyanú, hogy hamisítvány, de végül 14 kép miatt marasztalták el társaival. Ami lényeges, hogy a képekért összesen 16 millió eurót követelt, gyűjtőket, galériásokat, értékebecslőket, sőt múzeumokat károsított meg. A hamisítványok miatt keletkezett kárt összesen 34 millió euróra becsülték, amihez zárójelben hozzátennénk, hogy interjúban később az elítélt azt nyilatkozta, valójában akár több ezer hamis képet is piacra dobhatott 35 éves pályafutása alatt. Azt gondoljuk, hogy a mai társadalomban ez nem megengedhető és erre megoldást kell találnunk.

Ezek viszont csak az anyagi károk. Itt még nem beszéltünk arról, hogy milyen sérelmek keletkeznek a szerzők jogaiban és az esetlegesen felmerülő tudományos megítélésekben.

A technikai fejlődést, mint faktort szem előtt tartva vizsgáltuk a jelenlegi helyzetet és az évek során megismert jogeseteket – a műgyűjtés a tizenharmadik századra divattá, szenvedéllyé vált, rengetek másolat és hamisítvány cserélt gazdát a mű származásának igazolása nélkül, 200 éven keresztül a hamisítványok is eredetinek számítottak, ennek tudatában – hogy egy olyan munkát állítsunk össze, mi hangsúlyozza a jelenlegi helyzetet. Vizsgálataink kitértek a digitalizálás folyamatára is, mi egyben segítség a hamisítóknak és az eredetiséget megállapító szakértőknek is. Górcső alá vettük többek között a radiokarbonos kormeghatározást, termolumineszcenciás elemzést és még sok más lehetőséget mi segítségünkre lehet a hamisítás elleni "harcban".

Párhuzamba állítjuk a másolást a hamisítást és a többszörözés egyéb lehetőségeit megvilágítva és egyértelművé téve miért is kell a témára komoly figyelmet fordítani.